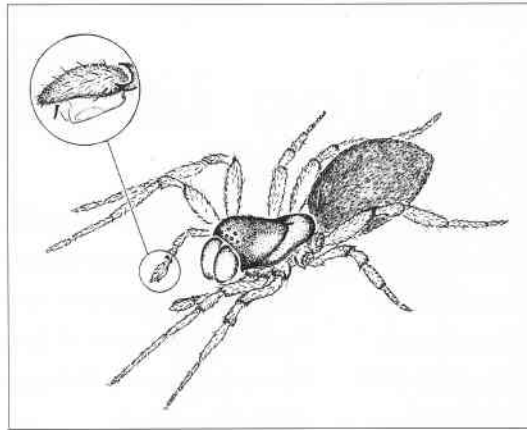

De spinnen van 10-hoog

deel 1 *Clubiona terrestris*

door
Arthur E. Decae

Arthur Decae, collectiebeheerder spinnen, start in deze Straatgras een serie over de spinnen die hij aantrof (of zal aantreffen) in en om zijn woning, op tien hoog, gelegen in de nieuwbouwwijk die eind jaren '80 verrees op het voormalige Drinkwaterleiding-terrein langs de oostgrens van de gemeente Rotterdam. Op het eerste gezicht geen eldorado voor achtpotige ongewervelden, maar schijn bedriegt...

Clubiona terrestris,
ook op 10-hoog te vinden.
(illustratie: Arthur E. Decae)

Spinnen zijn overal. Het eerste levende wezen dat, na de alles vernietigende uitbarsting van de Krakatau in 1883, op de resten van de ontplofte vulkaan werd aangetroffen, schijnt een spin te zijn geweest. Spinnen leven hoog in de Himalaya, onder de sneeuw van centraal Alaska, in verlaten slakkenhuisjes in de Caraïbische getijde zone en in de moddersloten die de Hollandse weilanden in zulke keurig rechte stroken verdelen. Er is dus niets bijzonders met spinnen die hun leefgebied zoeken in de stad, maar toch verwacht je ze eerder in tochtige schuurtjes, vervallen herenhuizen en vochtige kruipkelders dan in de centraal verwarmde nieuwbouw appartementen op de toppen van torenflats. Welke soorten koloniseren dit nieuwe grootstedelijke habitat en welke spinnen bezoeken deze overzichtelijke leefomgeving van tweeverdieners en vutters?

In de ochtendzon van 23 september 1996 liep er een bleke spin over mijn brede witte kunststof kozijn op 10-hoog. Nergens was een spoor van spinrag dat de werkster had kunnen attenderen op een spin die de cleane vensterbank tot jachtterrein had uitverkoren. De spin leek uit de hemel te zijn neergedaald. Onder dekking van de verticaal oprijzende raamlijst sloop de spin in de verlatenheid van het kozijn als een kat die een niets vermoedende merel in het vizier heeft. Ook toen ik mijn hand naar de spin uitstak,

reageerde het dier katachtig. Met een lenige sprong hechte de spin zich aan de steile wand van de raamlijst en, alle wetten van de zwaartekracht tartend, schoot het dier op lage poten langs het verticale vlak vooruit, tevergeefs op zoek naar dekking. Nergens bood het kunststof enige schuilgelegenheid: de spin werd gevangen en voorzien van inventarisnummer NMR 999700604. Onder de binoculair was het snel duidelijk, een volwassen mannetje van de soort *Clubiona terrestris* Westring, 1862. Het dier mat een kleine 7 mm, met poten kwam ik tot 11 mm.

Romantisch liefdesspel

Clubiona (hoe bedoelt u) *terrestris* op 10-hoog? Voor zover ik wist hebben de pakweg 20 soorten waarmee het geslacht *Clubiona* in ons land is vertegenwoordigd een voorkeur voor vochtige, landelijke gebieden waar ze hun spierwitte zijden cellen spinnen onder boomstronken, stenen, schors en bladeren. *Clubiona's* zijn nachtdieren die geen webben bouwen, maar in het duister hun prooi besluipen. Het zijn bijziende jagers die zonder veel poespas in het leven staan. Prooien worden eenvoudigweg met de scherpe kaken gegrepen als ze zich niet snel genoeg uit de voeten maken. Hetzelfde geldt voor het vrouwtje in de ontmoeting met een paarlustig mannetje. Het *Clubiona terrestris* mannetje is wat dit laatste betreft overigens een enigszins gecultiveerde uitzondering die, niet zoals zijn onbe-

houwen familieleden dat doen, zijn aanstaande direct met zijn gifkaken begint te bewerken.

Clubiona terrestris paart zonder al te veel geweld-pleging en zelfs met een lichte vorm van tederheid in de streling van zijn palpen waarmee hij het vrouwtje beroert. Op die manier wijkt deze soort af van het gangbare barbarisme in de familie en wordt er nog enige romantiek in het liefdesspel gebracht.

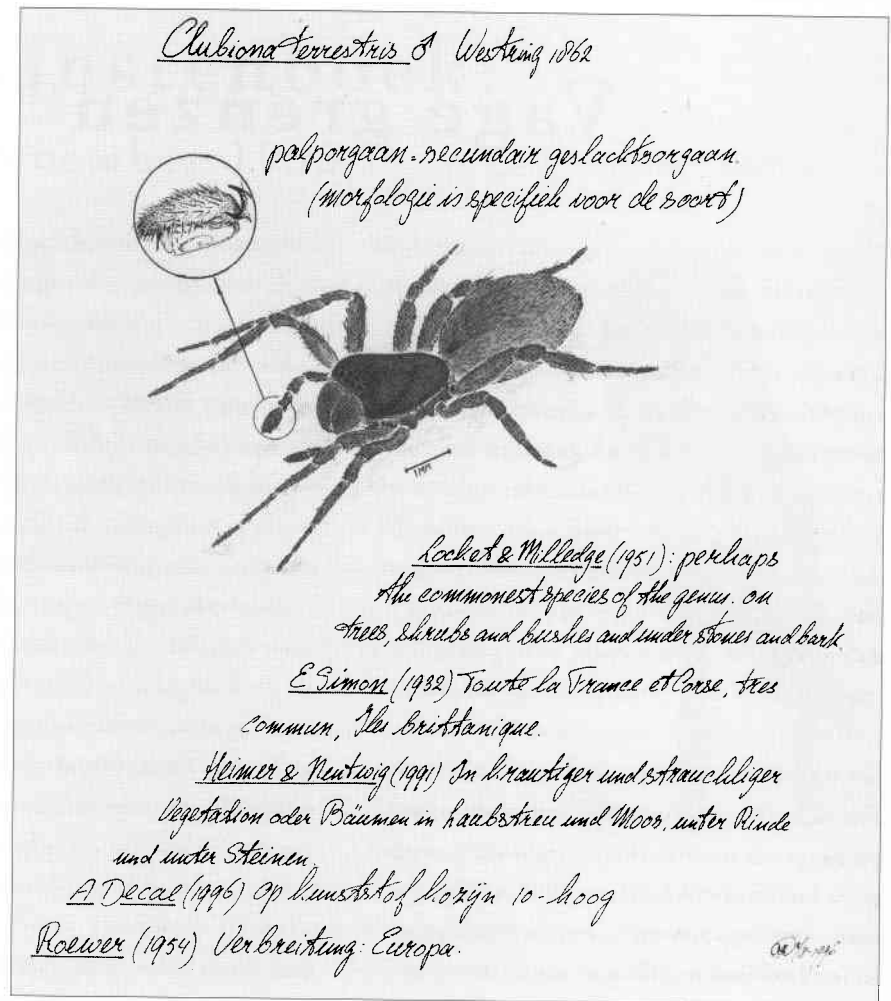
Buckingham Palace

Misschien komt het door de regelmatige bezoeken die *Clubiona terrestris* aan het meer geciviliseerde stadsmilieu brengt, want alhoewel ook deze soort vooral wordt aangetroffen in landelijke gebieden zijn er eerdere rapportages uit de stad. In de collectie van het Natuurmuseum Rotterdam bevinden zich enkele specimina die zijn verzameld in en om het woonhuis van Jelle Reumer aan de Oudedijk en de grote Britse arachnoloog W.S. Bristowe (1958) schrijft: 'Town life does not suit most Clubionae but both this species (*C. terrestris*) and *C. corticalis* are exceptions which I have collected in the garden of Buckingham Palace and elsewhere in London'. *Clubiona corticalis* is 10-hoog nog niet aangetroffen.

Literatuur

Bristowe W.S. (1958) The World of Spiders. Collins St. James's Place, London.
Heimer S. & W. Nentwig (1991) Spinnen Mitteleuropas. Paul Parey Verlag, Berlin-Hamburg.

Locket & Milledge (1951) British Spiders. Ray Society, London.
Roewer C.F. (1954) Katalog der Araneae, Band 2 Abt. a. Carl Schünemann, Bremen.
Roberts M.J. (1995) Spiders of Britain and Northern Europe, Collins Field Guide, London.
Simon E. (1932) Les Arachnides de France Tome VI, Encyclopedie Roret, Paris.

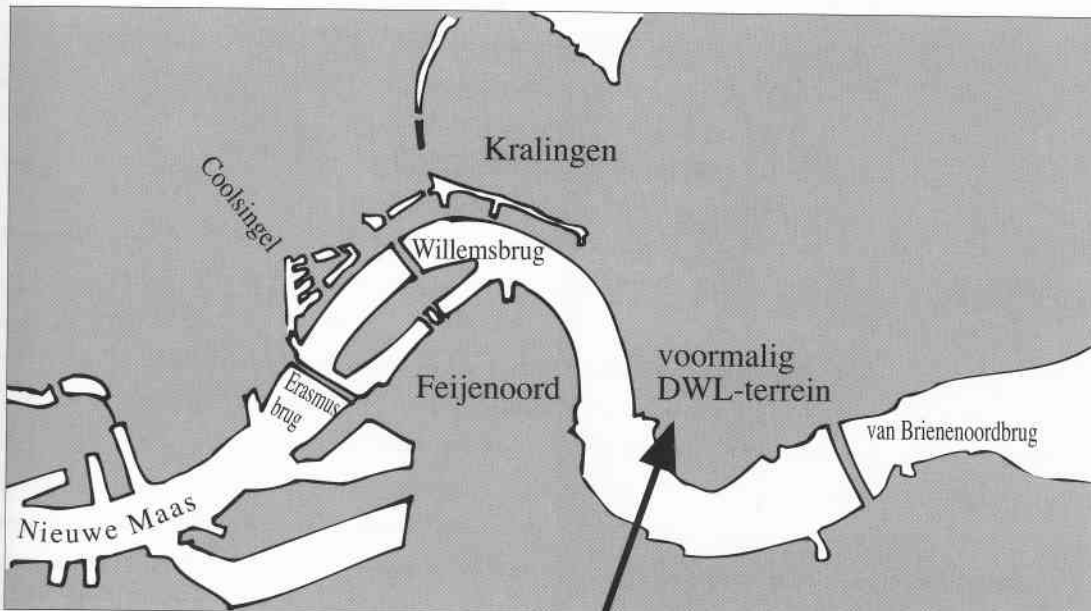

Clubiona terrestris,

Westring 1862

(volwassen mannetje).

(illustratie: Arthur E. Decae)

Vindplaats van de spinnen van 10-hoog: het voormalige DWL-terrein in Rotterdam.
(illustratie: Erik van Broekhuizen)